

Vergaderjaar 2024–2025

28 498

Het Internationaal Strafhof

Nr. 56

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN BUITENLANDSE ZAKEN EN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 1 juli 2025

Van 7 tot en met 9 juli 2025 zal in New York een Speciale Zitting plaatsvinden van de Vergadering van Verdragspartijen bij het Statuut van Rome (*Assembly of States Parties, ASP*) inzake het Internationaal Strafhof (ISH). Middels deze brief informeert het kabinet u over deze Speciale Zitting, die in het teken zal staan van de evaluatie van de in 2010 te Kampala aangenomen amendementen inzake het misdrijf agressie. In de bijlage treft u eveneens het verslag aan van de laatste reguliere bijeenkomst van de ASP.

Inleiding

In 2010 zijn tijdens de eerste Herzieningsconferentie te Kampala amendementen op het Statuut van Rome aangenomen, die betrekking hebben op de definitie van het misdrijf agressie en op de uitoefening van rechtsmacht door het ISH ter zake van dit misdrijf. Deze «Kampala amendementen» zijn op dit moment door 48 van de 125 verdragspartijen geratificeerd, waaronder door het Koninkrijk der Nederlanden.¹ Tijdens de Herzieningsconferentie in 2010 is besloten om de Kampala amendementen zeven jaar na het activeren van de rechtsmacht van het ISH over het misdrijf agressie te evalueren. Aangezien de (beperkte) rechtsmacht van het ISH op 17 juli 2018 is geactiveerd, dienen de Kampala amendementen ingevolge dit besluit voor 17 juli 2025 te worden geëvalueerd. Ten behoeve van deze evaluatie is van 7 tot en met 9 juli 2025 in New York een Speciale Zitting van de ASP voorzien.

Speciale Zitting

De Speciale Zitting zal niet alleen betrekking hebben op de evaluatie van de in 2010 aangenomen amendementen en op de nationale ervaringen bij de ratificatie en implementatie van deze amendementen, maar ook op het

¹ Zie hier voor de lijst van staten die de amendementen hebben geratificeerd.

amendementsvoorstel dat in april 2025 is ingediend door Costa Rica, Duitsland, Sierra Leone, Slovenië en Vanuatu. Dit amendementsvoorstel beoogt de beperkte rechtsmacht van het ISH over het misdrijf agressie uit te breiden door de regeling inzake de rechtsmacht over het misdrijf agressie te harmoniseren met de regeling inzake de rechtsmacht over de overige drie in het Statuut van Rome opgenomen internationale misdrijven (te weten, genocide, misdrijven tegen de menselijkheid en oorlogsmisdrijven). Daarnaast zal tijdens de Speciale Zitting worden onderhandeld over een slotresolutie. De voorbereiding van de Speciale Zitting vindt hoofdzakelijk plaats in de ASP-werkgroep inzake amendementen. De agenda voor de Speciale Zitting dient nog te worden vastgesteld en zal worden gepubliceerd op de website van de ASP.²

Positie Nederland

Nederland heeft zich sinds het begin van de onderhandelingen over het Statuut van Rome in de jaren '90 een voorstander betoond van het toekennen van dezelfde rechtsmacht aan het ISH over het misdrijf agressie als over de overige in het Statuut van Rome opgenomen internationale misdrijven. Nederland heeft dit standpunt sindsdien ook altijd uitgedragen, zowel in bilateraal als in multilateraal verband. Het Koninkrijk der Nederlanden is één van 48 verdragspartijen die de Kampala amendementen heeft geratificeerd en deze amendementen zijn in Nederland ook geïmplementeerd in de Wet Internationale Misdrijven. Daarnaast neemt Nederland deel aan de door Duitsland opgerichte *Group of Friends for the Strengthening of the ICC's Jurisdiction over the Crime of Aggression*. In de discussie over de noodzaak van het vervolgen en berechten van de Russische agressie tegen Oekraïne, waarover het ISH momenteel geen rechtsmacht heeft, bepleit Nederland het volgende twee sporen-beleid: voor de korte termijn, de oprichting van een speciaal tribunaal voor het misdrijf agressie tegen Oekraïne, en voor de lange termijn, de uitbreiding van de rechtsmacht van het ISH over het misdrijf agressie.

Inzet tijdens de Speciale Zitting

Het kabinet staat in het licht van het bovenstaande positief staat tegenover de inhoud van het door Costa Rica, Duitsland, Sierra Leone, Slovenië en Vanuatu ingediende amendementsvoorstel. De huidige verdeeldheid binnen de ASP en de bredere internationale gemeenschap over het voorgestelde amendement, de praktijk om resoluties bij consensus aan te nemen en het feit dat de bijeenkomst slechts drie dagen zal duren, zorgen evenwel voor grote uitdagingen bij het succesvol afronden van onderhandelingen tijdens de Speciale Zitting. Aangezien het kabinet belang hecht aan de praktijk om resoluties bij consensus aan te nemen, zal de inzet van het kabinet tijdens de Speciale Zitting primair gericht zijn op het voeren van een constructieve discussie over het belang van het harmoniseren van de rechtsmachtsregeling, met als doel het aannemen van een amendementsvoorstel waar alle verdragspartijen zich in kunnen vinden. Als er geen consensus kan worden bereikt over het aannemen van een amendement dat de rechtsmacht over het misdrijf agressie in lijn brengt met de rechtsmacht over de overige drie typen misdrijven, dan zal de inzet van het kabinet zijn om zoveel mogelijk te komen tot een uitkomst waar alle verdragspartijen zich in kunnen vinden, al dan niet op termijn. In de huidige geopolitieke context is het van groot belang dat de verdragspartijen eenheid tonen in hun steun voor het Statuut van Rome en het ISH. In het licht van het belang van eenheid, zal

² Zie Special session on the review of the amendments on the crime of aggression | International Criminal Court.

het kabinet zich aansluiten bij voorstellen om in de resolutie die aan het einde van de Speciale Zitting hopelijk zal worden aangenomen een expliciete steunverklaring aan het ISH op te nemen, waarin alle 125 verdragspartijen het belang van de onafhankelijkheid en van het onbelemmerde functioneren van het Hof onderstrepen.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
C.C.J. Veldkamp

De Minister van Justitie en Veiligheid,
D.M. van Weel